

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 20 april 2023
Portefeuille(s): Afval en Reiniging, Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s): Zita Pels
Behandeld door: Stadswerken, bestuurszaken.sw@amsterdam.nl
Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Burgers inzake statiegeld op Koningsdag voor een goed doel.

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 3 april 2023 heeft het college schriftelijke vragen ontvangen van het lid Burgers inzake statiegeld op Koningsdag voor een goed doel. Onderstaand treft u de beantwoording van deze vragen aan.

Toelichting door de vragenstellers

Per 1 april 2023 geldt er een statiegeldregeling op blik. Net als op kleine plastic flesjes, wordt er dan €0,15 statiegeld gerekend per blik. Deze blikjes kunnen op ruim 27.000 plekken in Nederland worden ingeleverd. Het doel van de nieuwe statiegeldregeling is het voorkomen dat een deel van de 2 miljard blikken die jaarlijks in Nederland verkocht worden in het milieu belanden. De statiegeldregeling op plastic flesjes was een groot succes: sinds die invoering is het aantal plastic flessen in het zwerfval met 50% afgenomen.¹

Met grote evenementen die in de stad plaatsvinden is het echter nauwelijks zichtbaar dat de statiegeldregeling op de plastic flesjes een verschil heeft gemaakt in de uitkomst van de troep op straat. Na de Koningsdag en -nacht van afgelopen jaar lag de stad vol met o.a. blikjes, plastic bekertjes en flesjes.² Door de hardwerkende medewerkers van de stadsreiniging en door de inzet van 136 vuilniswagens en 97 veeg- en spoelmachines, werden de straten schoongemaakt. De nieuwe statiegeldregeling van komende 1 april zet echter de deur open voor een betere aanpak tijdens grootstedelijke evenementen.

De Amsterdamse VVD stelt voor om tijdens aanstaande Koningsdag – waar er traditiegetrouw veel afval wordt achtergelaten – speciale afvalcontainers te plaatsen waar blikjes en flesjes met statiegeld kunnen worden ingeleverd. De opbrengst hiervan moet worden gedoneerd aan een goed doel, bijvoorbeeld gekoppeld aan het plasticvrij maken van de Amsterdamse grachten. Naast dat dit een goed doel ondersteunt, verhoogt dit ook het bewustzijn dat er sinds kort statiegeld zit op blikjes en vermindert het straatafval. Deze speciale afvalbakken zouden kunnen worden hergebruikt voor andere evenementen, zoals Pride of een huldiging van Ajax. De VVD denkt aan het plaatsen van speciale afvalcontainers op drukbezochte plekken (zoals het Vondelpark,

¹ Rijksoverheid (2023). *Statiegeld op blik vanaf 1 april*.

² Parool (2022). *De stad schoonhouden tijdens Koningsdag is een megaklus*.

Museumplein, bij de Johan Cruijff Boulevard of in de Jordaan). Deze containers moeten op slot kunnen (om te voorkomen dat mensen afvalbakken openbreken om statiegeldflesjes eruit te vissen³), mobiel zijn (zodat ze vaker inzetbaar zijn) en ze moeten goed in gebruik te nemen zijn (zodat de voorbijganger niet wordt ontmoedigd om van de afvalcontainer gebruik te maken). De fractie van de VVD is benieuwd hoe het college tegen dit voorstel aankijkt en of dit nog voor aankomende Koningsdag, of anders aanstaande Pride of andere grote evenementen, te realiseren valt.

Gezien het vorenstaande stelt ondergetekende, namens de fractie van VVD, op grond van artikel 84 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

Het college beantwoordt de gestelde vragen als volgt.

1. Hoe beoordeelt het college de nieuwe statiegeldregeling die per 1 april 2023 in zal gaan?

Antwoord

Statiegeldsystemen dragen bij aan de vermindering van de hoeveelheid (zwerf)afval. Het gemiddeld aantal kleine plastic flesjes in het zwerfafval is landelijk na de invoering van statiegeld afgenomen. Ook voor blikjes wordt een vermindering in het zwerfafval verwacht.

De statiegeldregeling is een stap in de optimalisatie van de afvalinzameling. Het college wil dat zo min mogelijk hoogwaardig recyclebare producten in het restafval terechtkomen. Het college is van mening dat de volgende stap is om het echt anders te doen: namelijk van wegwerp naar hergebruik. Het college ziet veel potentieel in de Europese 'Single-Use-Plastics' richtlijn (SUP-richtlijn) die momenteel door de lidstaten wordt geïmplementeerd in nationale wetgeving. De regelgeving moet ondernemers stimuleren om producten in de handel te brengen die duurzaam, herbruikbaar, herstelbaar en recyclebaar zijn.

2. Verwacht het college dat deze regeling in Amsterdam een reductie in het zwerfafval zal opleveren? Zo ja, in welke orde van grootte?

Antwoord

Ja, de verwachting is een vermindering van blik in het (zwerf)afval door de statiegeldregeling. De orde van grootte is, vanwege de recente invoering, nog niet in te schatten.

3. Is het college het met de fractie van de VVD eens dat de statiegeldregeling voor kleine plastic flesjes een succes is, maar weinig tot geen verschil heeft gemaakt in de troep die ontstaat bij grootstedelijke evenementen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ja, tijdens grootstedelijke evenementen is het bekend dat bezoekers in de stad anders met hun afval omgaan dan gebruikelijk. Ondanks de extra afvalvoorzieningen die in de openbare ruimte worden geplaatst eindigt veel afval op straat.

³ AT5 (2023). Gemeente: "Maatregelen nodig tegen openbreken afvalbakken voor statiegeldflesjes."

4. **Is het college het met de fractie van de VVD eens dat met het inzetten van speciale afvalbakken tijdens grootstedelijke evenementen en het doneren van de opbrengst hiervan aan een goed doel, de afvaloverlast kan worden verminderd, het bewustzijn over statiegeld over blikjes en flesjes wordt vergroot en dit een mooie bijdrage kan zijn voor een goed doel? Zo nee, waarom niet? Zo ja:**

Antwoord

Het statiegeldsysteem is belegd bij het bedrijfsleven; vanuit de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid draagt de producent verantwoordelijkheid voor de volledige levenscyclus van een product met speciale aandacht voor terugname, recycling en eindverwerking. Het systeem is ingericht om de flesjes en blikjes terug te brengen naar verkooppunten. De inleverpunten zijn veelal supermarkten. (zie <https://statiegeldnederland.nl/innamepunt/>). Het aantal inzamelpunten voor de kleine flesjes is in Amsterdam en zeker in de Binnenstad nog niet groot. Veel plastic flesjes belanden nog in de gewone afvalbakken. En gelet op de enorme drukte op grootstedelijke evenementen neemt de kans hierop enorm toe.

- a) **Acht het college het mogelijk dit nog voor deze Koningsdag te organiseren? Zo nee, per welk grootstedelijk evenement zou het haalbaar zijn dit te realiseren?**

Antwoord

Als het bedrijfsleven deze speciale inzameling van statiegeld flesjes en blikjes wil organiseren tijdens grootstedelijke evenementen is het college bereid mee te denken en tijdelijke inzamellocaties in de openbare ruimte mogelijk te maken. Het is te kort dag om dit te doen voor Koningsdag 2023, maar over toekomstige grootstedelijke evenementen gaan wij graag in gesprek met het bedrijfsleven

- b) **Deelt het college de mening van de VVD dat het belangrijk is dat deze afvalbakken op slot moeten kunnen?**

Antwoord

Ja

- c) **Deelt het college de mening van de VVD dat het belangrijk is dat deze afvalbakken mobiel zijn, zodat ze ook voor andere grootstedelijke evenementen gebruikt kunnen worden?**

Antwoord

Ja, mits het toezicht (vanuit de ondernemers) is georganiseerd zodat diefstal van (volle) containers wordt beperkt.

- d) **Deelt het college de mening van de VVD dat het belangrijk is dat deze afvalbakken makkelijk in gebruik en (zeer) herkenbaar moeten zijn?**

Antwoord

Ja

- e) **Is het college bereid het opgehaalde geld te doneren aan een goed doel? Bijvoorbeeld het plasticvrij maken van de Amsterdamse grachten? Zo nee, waarom niet?**

Antwoord

Het statiegeldsysteem is belegd bij het bedrijfsleven.

- f) **Kan het college in de communicatie rondom deze speciale afvalbakken ook meenemen in welke conditie de blikjes ingeleverd moeten worden?**

Antwoord

Als het bedrijfsleven deze speciale inzameling van statiegeld flesjes en blikjes wil organiseren is het college bereid mee te denken bij de communicatie rondom deze speciale afvalbakken.

5. **Ziet het college ook mogelijkheden om Amsterdamse jongeren en kinderen te betrekken bij het inzamelen van afval met statiegeld, bijvoorbeeld door het uitdelen van speciale afvalzakken, zodat zij een bijdrage leveren aan een schonere stad en zelf ook nog een zakcentje bij kunnen verdienen?**

Antwoord

Als het bedrijfsleven deze speciale inzameling van statiegeld flesjes en blikjes tijdens grootstedelijke evenementen wil organiseren is het college bereid mee te denken over de mogelijkheden tot het uitdelen van speciale afvalzakken, mits dit op een verantwoorde en veilige manier kan worden uitgevoerd.

In het kader van het schoonhouden en -maken rondom Koningsdag zet de gemeente activatieteams in. Deze teams bestaan uit jonge enthousiaste mensen die de bezoekers op een gemoedelijke wijze aansporen/activeren om hun afval netjes op te ruimen.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Zita Pels

Wethouder Afval en Reiniging, Duurzaamheid